

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua óra 6 cr., a treia óra 5 cr.,
şi de fie care publica-
ţiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
straţiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Anul III.

Blaşiu 18 Martie 1893.

Numărul 11.

În préjma alegerii.

Ne-amú ocupatú în numărul tre-
cutú de circulara, prin care se convocă
clerulú archidiecezanú la sinodulú elec-
toralú din 16 Aprile a. c.

Atunci însă amú consideratú cir-
culara acésta numai din acele puncte
de vedere, cari ni-le-a impusú fóea bra-
şóvenă, pre cândú acum vremú să o
considerămú din acele puncte de vedere,
cari resultă din cuprinsulú ei.

Fórté instructivú actú este cir-
culara din cestiune pentru cei ce vreú
să înveţe dintr'însa.

Consistoriulú archidiecezanú, după
ce a vécútú, că Maiestatea Sa concede
numai *candidarea*, așa precum fusese la
anulú 1868, a voitú să salveze celú
puţinú aceea, ce se póte salva pre basa
hotărîrii preatnalte, care pentru casulú
presentú nimeni nu o mai putea schimba.

Nu suferé adecă îndoélă, că Archi-
diecesa este în prima linie interesată,
că cine să fie viitoriulú Mitropolitú, și
că prin urmare voința ei trebuie să se
validíteze mai multú la proxima alegere
său mai bine dícéndú candidare. Acéstă
împrejurare se vede, că a determinatú
și pre Consistoriulú archidiecezanú a
accentua în corespondința sa cu Mini-
strulú de culte și instrucțiunea publică,
că la proxima alegere „clerulú archi-
diecesanú ar trebui să-și trimită deputații
sêi după cele 39 tracturi protopopesce, ce
au existatú în anulú 1868“, și nu după
cele 32 tracturi, ce există astăzi, ér

„candidarea trebuie să se facă astfel,
încâtú față cu tóte trei persónele, ce au
să între în numărulú ternariú, să se póte
validita depliná voința și dorința maio-
rității clerulú alegătorii“.

Însá Ministrulú de culte și instruc-
țiunea publică nu a luatú în considerare
o dorința atâtú de dreptă și ecuitabilă.
Și óre putut'a avé Ministrulú vre-unú
motivú *justú* pentru a se opune acelei
dorințe?

Noi credemú, că nu. Căci dacă
ne-ar díce cineva, că Ministrulú a tre-
buitú să se ținá de praxa de până acum,
în sensulú căreia numai tracturile pro-
topopesce *esistente* au fostú îndreptățite
a se reprezenta la alegere, atunci în-
datá se ivesce întrebarea, că pentru ce
nu a concesú dlú Ministru, ca și die-
cesa Lugoşului să participe după nu-
mărulú tracturilorú protopopesce *esistente*
astăzi, cari suntú șese în comitatulú
Hunedórei, și pentru ce o silescé a lua
parte la alegere numai după cele patru
tracturi, cari au existatú la anulú 1868,
precândú pre archidieceasă o silescé să
iea parte la alegere după numărulú trac-
turilorú de astăzi, cari suntú numai 32,
și nu după numărulú tracturilorú dela
1868, cari au fostú 39.

Contrađicerea acésta arată până la
evidența, că Ministrulú de culte și in-
strucțiunea publică nu a lucratú după
unú principiú determinatú, ci a urmă-
ritú numai unú singurú scopú, ca adecă
să micşoreze câtú se póte mai tare in-

fluința alegătorilorú archidiecezaní la
viitoriá alegere. Elú scie fórté bine,
că pre toți Românií îi intereséză ale-
gerea viitoriulú Mitropolitú, dar pre
nimeni în măsurá așa de mare, ca pre
membrií archidiecesei nóstre, cărorá vii-
toriulú Mitropolitú are să le fie episcopú,
adecă principe în totú ce se ține de
binele lorú spiritualú, culturalú și în
parte chiar și materialú, și pentru aceea
clerulú archidiecesei nu va întimpina
actulú alegerii cu unú felú de nepăsare
și ușurătate, precum, înu dícemú, că o
vorú face, dar că o potú face alții
mai puținú interesați, ci se va cugeta
de dece óri, cui să-și dea votulú, pentru
ca să-și capete unú Archiereú după voea
lui Dumneđeu și vrednicú următorii alú
gloriosilorú antecesóri, cari au ocupatú
și ilustratú până acuma scaunulú din
Blaşiu.

Totú pentru ca să paraliseze in-
fluința alegătorilorú din Archidieceasă, nu
s'a învoitú Ministrulú nici la aceea, ca
fiesce care alegătorii să voteze pentru
trei candidați la scaunulú mitropolitanú.
Elú adecă scie bine, că clerulú archi-
diecesanú, dacă fiesce care alegătorii
votéză numai pentru o singurá persónă,
ușorú se póte împărți cu voturile sale,
așa încâtú cu puține dintre voturile ale-
gătorilorú din diecesele sufragane să
ajungá între candidați și vre-o persónă,
care să nu fi căpétatú nici unú votú
dela clerulú archidiecezanú, și să nu fi
fostú doritú de maioritatea alegătorilorú.
Sciindú acum, ce vre Ministrulú

Feuilleton.

Slujba cea mai înaltă.

O istorie din Spania.

(Fine.)

De cândú contele S. ceruse mâna lui
Carmen, de atunci Carmen și sfetnica ei
Ciriaca în tótá ziua, ce o da bunulú Dum-
neđeu, sperau, să soséscá o solie regéscă și
să între prin pórtá casei parochiale dela
biserica sfinței cruci, ca să cérá mâna fru-
mósei Carmen pre sama vre unú prințú.
Dar trecurá zile și săptămâni și luni și ani,
și solia totú nu mai sosia. Carmen a ajunsú
într'aceea pre pragulú anului alú douăzeci
și cincilea, și nici macarú unú ministru fără
portefeuille nu s'a aprinsú de iubirea ne-
pótei parochului dela biserică sfinței cruci.

Indisposiția, ce l-o producea mersulú
acesta alú lucrurilorú, nu era de așa, ca
să-i potenteze frumseța. O durea inima,
cândú vedea, cum se împuținaú adoratorii
ei, și sosi și ziua, în care sermana Carmen
putea să cutiere jumătate Madridulú, fără
că macarú unú Andalusianú de pre arena

luptelorú cu tauri să se opréscá și să su-
spine: „Dómné, câtú este de frumósă!“

Chiarú și Ciriaca începea a-și perde
credința în profetia țiganel. Cu tóte acestea
dícea cătrá Carmen: „Nu despera, draga
mea! Dór și acum ești încă destulú de tin-
neră și frumósă. Adevératú că dacă o femeie
ajunge la vrsta de douăzeci și cincí ani, de
comunú începe a se pogóri pre povrnișú la
vale. Dar unde a fostú multú, multú și ré-
mâne. N'ai de ce să desperezi, numai câtú
de aci încolo n'ai să te împodobesci așa de
multú ca până acum.“

Într'o dí, cândú parochulú era bine
dispusú, se apropiá Carmen de elú cu multá
gingășie și díse: „Uchiule dragă, mai fost'ai
pre la contele S.“

„Înainte de asta cu câteva zile.“

„Nu s'a însuratú încă?“

„Nu!“

„Dómné multámescu-ți! Ce nebaná am
fostú eu atunci, cândú n'am vrutú să mé
ducú după elú!“

„Taci, nu mai grái despre lucrulú ásta!
Stău să-mí smulgú pèrulú de nécasú, cândú
mé gândescú la nebania ta.“

„Și n'a mai gráitú contele despre mine?“

„Nu te-a mai amintitú nici macarú cu

unú cuvntú. E cu multú mai ambițiosú,
ca să nu privéscá corfa ta de o vátámare.“

„Ai tótá dreptatea, eu parcá atunci nu
eram cu mintea întrégă.“

„Va să dícă, tu astăzi te-ai duce după
elú?“

„Da. Unchiule dragă, dta mé iubesci
așa de multú, îní doresci așa de multú fe-
ricirea. Ai puté aminti vre odatá așa numai
ca din întimplare numele meú, cândú petreci
la contele. Pre lângá istețimea dtale —“

„Fatá, ce-ți trece prin minte? Afi tu,
că ar fi cuviinciosú, ca eu să mé ducú, să-í
oferescú mâna ta?“

„Nu, nu așa, unchiule! Dar ai puté sonda
terenulú; dór își va aduce contele aminte de
aceea, că m'a pețitú. Du-te, unchiule, dta
ești chiarú omulú spre a isprávi lucrulú ásta.“

„Nu mé lása, Dómné! Femeile acestea
suntú sucite la capú! Bine, fétulú meú, voiú
cerceta pre contele și dându-mi-se ocașie íí
voiú grái de tine. Voiú vedé îndată, ce mai
díce inima lui.“

Și în ceea dí parochulú s'a și dusú la
palațulú contelui. Acesta ílí primi fórté
prietinosú. „Mé bucurú fórté, părinte, că ai
venitú chiarú astăzi la mine. Am cumpé-
ratú o statuá fórté frumósă pre sama ca-

ușor ne putem orienta cu privire la ceea ce trebuie să facem cu toții.

Noi credem, că toți alegătorii au cu mult mai adâncă iubire de biserică și de nemțu, decât să facă ceva, ce ar pute duce apa pre mōra Ministrului.

Noi suntem convingși, că și în preoțimea din diecesele sufragane se află un simțemintu de dreptate și ecuitate cu mult mai viu, decât să nu țină contu de dorințele clerului și poporului archidieceșan, pentru care au să alēgă și ei archipăstoriu.

Basați pre acēstă convingere sperăm, că alegătorii nu se voru angaja nici pre o parte nici pre alta până la preșina alegerii, cându în comună și frățēscă înțelegere voru stabili o procedură înțelptă, care să asigure alegerea unor candidați capabili a conduce biserică nōstră în grelele împrejurări de astăzi, și voiți de maioritatea absolută a alegătorilor. Votarea are să fie secretă, și așa nici unu alegătoriu nu se pōte teme, că dacă și-a dat votul sēu, precum pretindū interesele biserice și nemului nostru, va putē să sufere vre-o neplăcere.

Cu deosebire rugăm pre clerul nostru, ca la alegerea deputaților să fie cu forțe mare luare aminte. Ōmeni cu frica lui Dumnezeu, cu caracteru solidu, cu judecată liniștită, și înzestrați cu frumoșă virtute a prudinței, trebuie să fie aceia, cari au să reprezente clerul la sinodul electoralu. Astfelu de ōmeni tot-deuna se potu înțelegere frățēsc și potu face o alegere, care să corēspundă tuturor așteptărilor juste ale clerului și poporului nostru și să întimpine și aprobarea cercurilor mai înalte, ce au să mai hotărăscă după închierea sinodului electoralu.

Privirea tuturor Romānilor va fi ațintită în 16 Aprile spre Blașiū. Toți

așteptă să vadă, că ore este clerul nostru de astăzi demnu următoriu alu clerului de mai înainte, care a înzestrat biserică și respective archidieceșă nōstră cu atâția archierei glorioși? Toți doresc să vadă, că ore este și astăzi clerul nostru atâtu de maturu și atâtu de ridicat prin adevērata cultură, încâtu să scie cumpeni tōte împrejurările și salva tōte interesele mari bisericești, culturale și chiar naționale, legate de persoana viitorului Mitropolitu?

Noi credem, că clerul nostru se va afla și de astă-dată la înălțimea chemării sale sublime și nu va perde din vedere mārirea lui Dumnezeu, înflorirea sfintei biserice, și prosperarea nōstră culturală și națională.

Dar fiindu că clerul nostru nu pōte fi nepăsătoriu față cu împrejurarea, că dreptul electoralu nu este regulatū nici până în ziua de azi, precum pretindū principiile de dreptate și ecuitate, noi sperăm, că acelu cleru va afla modul cel mai potrivit, în care să pretindă regulara acestui drept și estinderea lui la completarea tuturor scaunelor episcopesci din provincia nōstră mitropolitană, căci între împrejurările de astăzi, ce devinū totu mai nefavorabile pentru noi, numai așa putem aședa în scaunele archieresci bărbați devotați cu trup și sufletu biserice și națiunii.

Romāni și „liberalismul“. — Mai în zilele trecute în colōnele „Unirii“ s'a făcutu „Gazetei“ imputarea meritată, că ocupându-se de cestiunile biserice romānesci unite, tōte apretiarile sale și-le basēză pre neadevēruri istorice escusabile în trecutū, însă neescusabile astăzi. Și ca o consecință firească s'a făcutu „Gazetei“ atunci pre dreptul și imputarea, că a rămasu cu 30—40 de ani îndēruptu de ceealaltă lume inteligentă.

În Nr. 44 a. c. însă „Gazeta“ arată destul de învederatū, că nu numai pre terenul istorico-bisericesc, ci și pre terenul istorico-politicu a rămasu cu vre-o câteva decim de ani îndēruptul progresului timpului. Ne spune adecă „Gazeta“ în numărul amintitū, că Romāni nici odată nu voru putē adera la tendințele îndreptate în generalu în contra liberalismului politicu. Ceea ce va să dică, „Gazeta“ ridică și astăzi sistemul politicu numitū cu numele forțe frumosu de „liberalismu“ la rangul de sistem politicu naționalu romānescu, ca înainte de asta cu câteva dec de ani.

Consideratū liberalismul ca o trāsatură de caracteru a individului, este una din virtuțile cele mai frumoșe, ce potu să împodobescă pre unu omu nobilū. Și dacă toți ōmenii și-ar putē însuși virtutea liberalismului în mēșura cea mai mare posibilă, atunci pământul acesta în multe privințe s'ar preface într'unu raiū. Cultivarea virtuții liberalismului la poporul romānu în familie, în școlă, biserică și societate nu pōte să lipsescă nici cându din programul nostru culturalu, și de sigurū nici unu Romānu cu minte nu va putē adera nici odată la tendințele, cari ar combate sau slăbi virtutea acēstă în națiunea nōstră.

Deși nu s'a pronunțatū, totuși nu credem, că „Gazeta“ nu ar fi însuflețită ca și noi de nobila acēstă virtute a liberalismului și de promovarea ei în națiunea nōstră.

Cându însă „Gazeta“ în numărul amintitū se entusiasmeză așa tare nu de virtutea liberalismului, ci de nefericitul sistem politicu, ce pre nedreptul și per abusum și-a arogatū numele de „liberalismu“ parodiandū prin aceea una din cele mai frumoșe virtuți, atunci apoi suntem necesitați a pași în contra „Gazetei“ cu tōtă tăria, cu atâtu mai virtuos, că sistemul acesta politicu l'a promovată și astăzi în 1893 la rangul de sistem politicu naționalu romānescu.

Virtutea liberalismului este o virtute,

pele mele domestice și sunt curiosu, să-ți aud părerea despre prețul ei artisticu.”

„Cu cea mai mare bucurie stau la dispoziția d-tale, dle conte. Să vedem! Scii bine, că noi preoții la lucruri de acestea ne precepem forțe bine.”

Statua era întru adevēru executată cu multă artă, și parochulū incepu a o împărtași în laudele sale. Statuei îi lipsiau încă numai hațele, cu cari Spaniolii se îndatinēză a îmbrăca statuele sfinților. Bunul parochu cu tōte acestea încă nu aflase ocașie de a grăi contelui de nepōtă-sa.

„Speru, că vei prândi astăzi la mine,” dīse contele.

„Măși privi de forțe onoratū prin acēstă, dle conte; dar sunt îndatinatū a nu prândi fără numai acasă. Nepōta mea este așa de casnică, așa de contopită cu ordinea casei, cătu pune pondul cel mai mare pre aceea, ca să fimu laolaltă la mncare. Este unu felu de sclăvie pentru mine, ca să facu în punctul acesta micii Carmen pre voe. Dar în zilele nōstre, cându sunt așa de rare femeile harnice, retrase, morale și casnice, femeile, ce sunt asemenea nepōtei mele Carmen, în zilele nōstre bucurosū te supuni în lucruri de acestea minuțioșe voi unei femei împodobite cu însușirile acestea frumoșe.”

Contele la auzul acestor laude ca trase de pēru deveni cam seriosu. Dar îndată își redobândi amabilitatea de mai înainte și suridēndu dīse: „Dșora Carmen este fără îndoșlă o damicelă vrednică de tōtă stima.”

„Mē rogū, dle conte,” rēspunse pa-

rochulū aprōpe amētitū de complăcere în arta sa politică macchiavellistică. „Te potu încredința, că nepōta mea s'ar bucura de ori ce ocașie de a-ți manifesta recunoștința sa pentru buna părere, ce o nutrești despre dīnsa.”

„De-mi va fi fertatū, măși lua îndată și libertatea de a abusa de bunăvoința amabilă a nepōtei d-tale.”

„Mē rogū, dle conte, nu se pōte, ca așa ceva să fie abusu.”

„Dșora Carmen, a cărei talentu și istețime este mare, dōr va fi așa de bună să gătēscă hațele de lipsă pentru statua asta?”

„O va face cu bucurie nespūsă, dle conte,” dīse parochulū, pre cându inima îi salta de bucurie. „Chiaru în lucruri de acestea se pricepe de minune.”

Și parochulū dela biserică sfintei cruci grăbi acasă. Se minuna însuși de talentul sēu în specialitatea înțelgelor și a apucăturilor diplomatice și ardea de dorul de a aduce nepōtei sale vestea, că contele nu nutrește nici o supērare asupra ei pentru corfa de odinōră, ci din contră se rōgă de împărtașitōrea corfei, să-i prestea unu servitiū.

„Triumfū, mica mea Carmen, triumfū!” Cu cuvintele aceste întimpină pre nepōtă-sa. „Arta mea diplomatică a triumfatū!”

„Cum, unchiule? Dōr m'a cerutū ērăși?”

„Tōte voru merge bine. Acum de odată te rōgă, să-i prești unu servitiū prietinescū.”

„Care ar fi?”

„Să îmbraci o statuă prețioșă.”

„Neruşinatulū și necioplitulū de elū!” dīse Carmen între lacrimi. „Neruşinatulū

de elū, cum își rēsbună. Eū să împodobescū sfinți?”

Carmen era de două dec și șapte ani și era și acum nemăritată. Îngrijirea de a împodobi și de aci încolo sfinți, îi răpia odihna sufletului.

Ciriaca s'a lăpēdatū cu desēvârșire de credința în profēții de ale țiganelor.

Ea și Carmen intrară odată în bolta, din care parochulū cumpēra cele de lipsă pentru economie. Voiau să cumpere peșce pentru timpul postulul. Galantul neguțatoriu era de credința, că face reclamū mărfurilor sale, dacă face complimente cumpērătorilor. Voia să-și cerce și față cu Carmen talentul în acēst respectū.

„Vomū vedē, dacă ne vei putē da peșce bună,” dīse Carmen.

„E minunatū de frumosū,” dīse elū, „dar firește că nu e așa de frumosū ca d-ta.”

„Du-mi-te cu batjocurile d-tale!”

Elū puse pre tārabă mai multe soluri. Ele nu conviniau femeilorū.

„Mi-se, pare, că nu vomū face țrgū,” observă Carmen.

„O, ce n'ași da, dacă chiaru noi doi amū putē face țrgū!” îi șopti neguțatoriu.

„Da voi bărbaților imi sunteți cei adevērați,” rēspunse Carmen dându-și tōtă silința spre a suride grațiosū.

„Și peșce mai bună nu ai în depozitū?” întrebă Ciriaca.

„Mai bună ca acesta?” dīse neguțatoriu. „Dōr peșcele acesta ar putē să se pnnă pre masă și la ospēțū!”

careea dedă pre individū nu numai a da fiesce căruia ceea ce e alū lui, ci și a da din alū său altora, este o vîrtute făcătoare de pace. Sistemul politic al liberalismului chiar din potrivă ridicându egoismul la rangul de principiu social și de stat, este un *bellum omnium contra omnes*. Liberalismul ca vîrtute mîngăie și alină multă durere celor mizeri și debili. Liberalismul ca sistem politic dă pre cei slabi și mizeri pradă celor avuți și puternici. Liberalismul ca vîrtute nivelază deosebiriile prea mari de avere și putere în societate. Liberalismul ca sistem politic în urma luptei între cei puternici și avuți cu cei slabi și mizeri, în cari tot-deuna aceștia cad și aceia triumfă, concentrează averea și puterea totu în clase, și după aceea în mînă mai puțin.

Nu este lipsă să analizăm mai departe liberalismul ca vîrtute și liberalismul ca sistem politic. Se pôte vedé și din analiza această scurtă, că celū din urmă e o adevărată parodie și travestire a celui dintăi.

Numele frumos și simpatic de liberalism, principiile la prima privire foarte atrăgătoare și chiar pentru aceea înșelătoare ale liberalismului ca sistem politic, și în urmă împrejurarea, că liberalismul ca sistem politic încă nu trecuse prin proba timpului, încă nu a fost făcut așa dicendū praxa istoriei, l-a câștigat la întâia pășire în lume o așa mare trecere, cîtă decî de ani a formatu Credeul politic la majoritatea covârșitoare a inteligenței europene.

Trecea liberalismul politic atunci de productul cel mai copt al cugetării politice, ba de productul, decătū care mai perfect nici că e posibil. Acesta a fost epoca de aur a liberalismului ca sistem politic.

Relațiunile istorice au adus cu sine, de epoca redeșteptării noastre concade cu epoca de aur a liberalismului politic, cătū amîndoué sunt ca două epoce paralele. A fost decî atunci unu ce escusabil, că în programul

nostru cultural a intrat și liberalismul ca sistem politic, căci altcum amū fi avut aparința, că ne închidem ochii dinaintea rezultatului celui mai strălucit al culturii politice moderne. De aceea pre atunci în toate acțiunile noastre politice, în totă jurnalistica, în totă conduita bărbaților nostri se observa un respect ore care inocent și sacru față cu liberalismul politic. Ba liberalismul politic a făcutu asalturi, ca să intre chiar și în biserică, care stă sus, foarte sus preste toate sistemele politice, ce se pîndeză în istorie unele după altele.

Caducitatea însă, căreia e supus totu ce e omenescu, n'a putut face excepțiune nici cu liberalismul politic. „*Din fructele lor ū veți cunoșce pre ei.*” Fructele, ce le-a produs liberalismul politic în societate, au trebuit să fie termometrul bunătății lui. De aceea epoca lui de aur s'a și gătut, îndată ce fructele lui slabe și necorespunzătoare așteptărilor au început a ieși la ivelă. De aci încolo i-a fost apoi foarte rapidă căderea în epoce din ce în ce totu mai inferioare, după cum publicul se înșela totu mai tare în bunătatea fructelor, ce le-a așteptat dela elu. Deplasarea tuturor claselor sociale, derăpauarea proporțiunii firesci între câștigul după lucru și câștigul după capital, pauperismul și proletarismul în intensiune și dimensiune așa mare, cum nu-lu mai arată istoria nici cîndu, guverne basate pre ficțiuni, ca d. e. voința poporului, majoritatea poporului și altele, împărțirea totu mai marcată a claselor societății numai în avuți și săraci, slăbirea totu mai tare a caracterelor, alergarea febrilă după comodități și desfătări trupesci, pierderea din vedere a intereselor ideale, micșorarea simțămîntului religios, plutocrația așezată în fruntea societății spre a o domni cu mînă de feru, aceste sunt fructele liberalismului ca sistem politic, și amărăla lor a gustat'o și o gustă și astăzi poporul nostru.

* Celu dintăi oponentu alu liberalis-

mului a fost așa numita reacțiune a nobilimii feudale. Ea a trebuit însă să amuțescă, fiindu că n'a purcesu din conștiința publică a poporului, ci din egoismul unei clase, carea nu se despărția bucuros de privilegiile, ce le-a avut în detrimentul poporului. Cu multu mai puternicu decătū reacțiunea nobilimii a fost și este unu altu oponentu alu liberalismului ca sistem politic. Mai puternicu, căci a purcesu din suferința publică a poporului, care nu mai putea suporta tirania liberalismului politic. Și oponentul acesta este socialismul, comunismul și anarchismul. Oponentul acesta noū, însă monstruosu, le-a deschis la foarte multu ochi, ca să vadă, unde pôte liberalismul să ducă societatea. De atunci șirurile adeptilor liberalismului se rărescu totu mai tare pre totă linia în Europa. Totu mai generală devine convingerea, că dacă este vorba de mîntuirea societății omenesce de pericolul socialist, comunist și anarchistu, atunci societatea trebuie să o rumpă de totu cu sistemul politic alu liberalismului, și să fie constituită pre alte baze. Legile, ce regulăz usura, industria, clasele lucrătorilor și altele de acestu genū, sunt totu numai lovituri, ce le capetă liberalismul spre a fi scos afară din societate.

În mijlocul confuziunii, în carea a adus liberalismul societatea europeană, multu începură a-și arunca privirile cătă principiile pururea tinere ale Evangeliului spre a le pune de basă regenerării societății. Și astăzi chiar și dintre necredincioși sunt, cari singur principiilor Evangeliului le predică viitoru în guvernarea societății omenesce, fiindu că ele singure au totu ce e bun în liberalismul politic, și n'au nimica din ceea ce e rău în elu.

Resultatul privirii acesteia scurte preste istoria politice europene din timpul mai noū este, că astăzi liberalismul nicăiri în Europa nu mai are nici pre departe trecerea, ce o a avut în epoca regenerării noastre.

„Bine dar,” replică Ciriaca sarcasticū, „grijesce-lu pentru ospetul d'tale.”

„Dumnezeul meu, eu voiu rămăne holteiu,” dîse neguțatoriul, „er apoi șopti dșorei: „Numai pre dta te-ași lua, dacă ai voi să vii după mine.”

Inima dșorei salta de bucurie. „Dar vorbești seriosu?” întrebă și ea încetșorū.

Neguțatoriul se spălmîntă. Se temea, că ea va privi lucrul de seriosu, și începu a vorbi despre vreme.

Ciriaca întrebă de prețul pescelui, și cîndu îl auzi, dîse: „Dîmne, cătū este de scumpu? Să mergem, căci vedu bine, că nu putem face nici unu tîrgu.”

„Ai dreptate! Să mergem!” observă Carmen indispusă. Și se duseră.

Și eră trecu unu anu, și apoi încă unu, și Carmen era de două decî și nouă și încă totu împodobia sfinți.

Într'o zi Carmen vedu pre unu pantofariu tineru, cum se opri preste uliță dela casa parochială și privia la feresta ei. Ea își aducea aminte, cum îi spunea elu odinoră cîte unu complimentu, cîndu se înfînău pre stradă. Ea trēmura de bucurie la gîndul, că elu stă din cauza ei acolo josu gură căscată. De mai multe ori observându-lu, că se opresce, își luă mantila și ieși sub pretextul, că se duce la biserică. Dar pantofariul nu cuteza, să se apropie de ea. Și observându-i ea sîmala, spera, că o va peți acūși în scrisu.

Într'o zi venind parochiul dela biserică acasă dîse femeilor: „În timpul celu mai scurtu avem ospet în vecin.”

„Cine se cunună?” întrebă Carmen.

„Mica croitorului de de-asupra.”

„Și după cine?”

„După pantofariul de dincolo.”

Întăia dată în viață își frămînta Carmen mintea și voia să scie, ce gustu are fosforul.

Și eră trecu aproape unu. Ciriaca avea să îmbrace una din statuetele madonei din biserică sîntei cruci. Într'o dimineță dîse parochiul cătă nepotă-sa: „Va trebui să se renouască și îmbrăcămînta celelalte madone, și după ce Ciriaca are deja destul de lucru cu cealaltă statuă, vei lua tu asupra-ți lucrul acesta.”

„Unchiule, și dta îți bați jocu de mine?” dîse Carmen supărată.

Bătrănu observă numai acum, că nepotei sale nu-i place să împodobescă sfinți, și-și dădu totă silința de a-i alunga supărarea.

Preste câteva clipite ieși Carmen cu scopul de a cumpăra, scie bunul Dumnezeu pentru ce, vre-o decu șatule de aprinjore de cele puturose.

Neguțatoriul de lemnușe, pre care-lu fatlăni mai întăiu pre stradă, era nespūs de nemulțămîtu cu profesiunea sa, deși înainte de asta numai cu câte-va zile și-o alesese urindu-i-se de urtū și de fême. Elu a fost mai înainte ministrantū la parochia sîntului Sebastianu, și l'au dimisū din slujbă, pentru că acum era chiaru prea bătrănu pentru ea. Pentru ca să-și mai alunge supărarea, își făcea hazu din aceea, că spunea în trecătū complimente frumoșe femeilor, celor tinere și celor bătrâne.

„Să trăsescă blondinele!” strigă elu,

cîndu vedu pre Carmen. „Pentru o blondină ca dta ași trece prin focu și priu apă.”

„Ține-ți înțelepciunea,” îi dîse ea, „și mai bine dă-mi decu șatule de aprinjore din celea mai puturose.”

„Pentru Dumnezeu! Dîr nu cumva vre blondul meu îngeraș să-și lea viața?”

„Nu știu!”

„O, cum te-ași mîngăia, de cumva ai voi!”

„Cum?”

„Așa, că te-ași lua!”

Domnișorei Carmen îi trecu voea de a cerca gustul fosforului. Povestiră amîndoi mai bine de o jumătate de oră.

În ceea și Rufo nu mai vindea aprinjore, și Carmen vesti unchiului său cu bucurie, că i-s'a ivitū unu pețitorū, unu băetū bunū, despre care s'ar puté primi informații la parochia sîntului Sebastianu.

Informațiile erau favorabile.

Carmen urgita cununia.

„Ținărul acela adevăratu că n'are nici slujbă nici venite,” dîse unchiul ei, „dar voiu cerca să-i capetū vre-o slujbă.”

În ceea și sosi parochiul în voea cea mai bună acasă. Rufo era acolo.

„Rufo, îți aducū o veste bună! Bucură-te, omule! De azi încolo nu mai ești unu perdevară. Clopotariul din turnul dela biserică sîntei cruci a dimisionatū, și tu îi vei urma în slujbă și vei avé slujba cea mai înaltă în Madridū.

„Sîntă Madonă!” dîse Ciriaca. „Profetia țiganei s'a implinitū!”

De aceea astăzi este un anachronism a mai identifica liberalismul politic cu programul nostru cultural, cum face „Gazeta“. Dacă liberalismul politic e după gustul dînei, atunci pôte să-l profeseze și apere și astăzi. Când însă voesce se-l dea colorit și valoare națională, atunci arată, că nu se pôte lăuda cu aceea, că cunósce evoluțiunile, progresele și ideile politice mai noué, nici fazele, prin cari a trecut liberalismul politic pînă astăzi, ci trăsce totu în naivitatea prunciei liberalismului, și în aceea își ține și pre cetitorii săi, ceea ce nu pôte fi decăt păgubitoriu pîntru adevăratul nostru progres cultural.

De ale peregrinajului.

Pregătirile tóte pentru peregrinaj sunt făcute. Tóte cele trebuincioase sunt comandate și dispuse.

Toți participanții la călătorie voru avé a conveni în Budapesta la „Hôtel Central“ în apropierea garei centrale, unde și voru aștepta aranjatorii luni în 27 a l. c. la 9 óre dimineța. Consultu ar fi, ca toți membrii societății să se afe în Budapesta încă de Duminecă 26 Martie.

Peregrinii voru primi biletele lor în Budapesta dela aranjatorii.

Plecarea va fi în 27 Martie la 2 óre după amézi.

Sosirea în Roma va fi Sâmbătă în 1 Aprile dimineța.

Pre cale va sta societatea câte o și în Fiume, Venezia și Florenza.

Bani italienesci voru procura aranjatorii și-i voru pune la dispoziția călătorilor, pentru a-i scuti astfel de ori ce umblare și neplăcere.

Societatea va călători cu trenurile ordinare accelerate și va avé la dispoziție coupee separate, fiindu astfel ferite de imbuldală.

Celealalte notițe le voru afla participanții din programul, ce în puține zile îi voru avé la mână.

Le dicem dar la toți: *La revedere în Pesta!*

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Memorandele către Monarch și guvern satorite în ultima conferință a episcopatului catolic sunt deja publicate. În memorandumul către Monarch se arată, că politica bisericească a guvernului a produsu neliniște în clerul și poporul catolic, care privesce în realizarea politicei urmate de guvern atacarea celor mai vitale interese ale bisericei. Episcopatul accentuează, că cu deosebire în timpul nostru, când principiile, ce amenință tronurile și restórnă state, se lățesc atăt de înfricoșat, ar trebui încunjurat cu precauțiune totu ce slăbesce convingerile religioase ale națiunilor și le vatémă simțul moralu. În fine episcopatul rógă pre Monarch ca pre patronul suprem al bisericei, să delătore înoirile guvernului periculoase pentru biserică și pentru patrie.

În memorandumul către guvern episcopatul catolic dice, că politica bisericească enunțată prin programul din 21 Novembre a guvernului actualu a mărít numai agitațiunea în țară. Guvernul în locu de a revoca ordinațiunea din Februarie și a modifica § 12 alu Art. de

lege 53 din 1868, despre cari recunósce, că vatémă dreptul natural al părinților de a dispune cu privire la creșterea religioasă a pruncilor, a primit în programul său de reforme încă patru cestiuni, cari jignesc greú interesele religioase și sociale ale cetățenilor. Aceste cestiuni sunt matriculele de stat, recepțiunea religioasă a Jidovilor, libertatea religioasă și căsătoria civilă. Episcopatul arată I. că prin ordinațiunea din Februarie statul vatémă drepturile biserice, amestecându-se în afaceri curate religioase. II. *Matriculele civile* voru costa fórte mult și nu voru fi conduse așa acurat ca cele bisericesci, unde preoții cari le conduc sunt martori oculați ai funcțiunilor sacre (botez, cununie și înmormintare). III. Ce privesce recepțiunea Jidovilor, dacă guvernul sub aceea înțelege esercițiul religiunii jidovesci în cadrul legilor, drepturi politice egale cu celorlalti cetățeni, aceste le au Jidovii deja; dacă înaltul guvern voesce a inarticula religiunea jidovescă între confesiunile recepte astfel câtu să fie iertată trecerea dela creștinismu la judeismu, la acésta episcopatul nu se pôte învoi. IV. *Libertatea religioasă*, în ce privesce pre individi, există, în ce privesce formarea de societăți religioase (secte) în viitoru, episcopatul o află de periculoasă. V. *Căsătoria* este sacrament, și ca atare legislațiunea asupra ei compete singur bisericei.

După principiile căsătoriei civile căsătoria este numai o relațiune de drept civilu, care au să-lu reguleze legile statului. Statul statorcesc modalitatea închiării căsătoriei, elu hotăresce, cari sunt împedcămintele, și elu judecă și în procese divorțiale. Cu unu cuvintu căsătoria civilă face deosebire reală între contractul matrimonial și între sacrament, cnsiderându sacramentul ca ceva accesoriu la contractu, pre cându biserică învață, că între creștinii fiesce care căsătorie validă are caracteru sacramentalu, așa câtu între contractul matrimonial și între sacrament nu este nici o deosebire reală. Căsătoria bisericească și cea civilă nici de cum nu se pot compune; cine voesce una, nu voesce pre cealaltă. S'ar puté întâmpla, ca o căsătorie după legile statului să se declare disolubilă, după a bisericei de nedisolubilă: cari legi trebuie urmate? Biserica nici cându nu a negat statul dreptul de a dispune despre efectele civile ale căsătoriei. Se mai arată în memorandum, că acolo unde este în vigore și căsătoria civilă poporul se descresținează și mi de prunci rămân nebotezați. Ambele memorande sunt subscrise de toți episcopii catolici din Ungaria.

Revistă politică.

Afaceri interne.

Desbaterile asupra budgetului de culte punu în o lumină fórte tristă liberalismul guvernelor ungueresci. Csáky spre a-și escusa neprevederile și greșala sa prin darea ordinațiunii din Februarie 1890, se provócă la epistole de ale unor prelați catolici, dară nu amintesce despre răspunsul, ce i-l'a dat în acésta cestiune

repositul primat Simor. Deputatul Asbóth neunindu-se cu politica bisericească a guvernului a repășit din partidul guvernamental și în vorbirea sa ținută la 9 a c. impută guvernului, că elu strigă, că nu voesce să stea la tocmelă cu Roma, și totuși Tisza Kálmán, (care și acum jócă rola principală în partidul guvernamental,) cându a prezentat proiectul de lege despre căsătoria între creștin și Jidov, a cerut sprijinul Papei prin ambasadorul austro-ungar de lângă Vaticanu care e deja mort; érá după ce a cădutu proiectul în casa magnaților, totu Tisza s'a rugat de Roma, ca să liniștescă spiritele și să mijlocesca, ca la alegeri să-lu ajute clerul, promițendu, că elu nici cându nu va mai pași cu atare proiect de lege; și câtu timpu a mai fost ministru, nici nu a pășit. Tisza négă cele afirmate de Asbóth. Acesta însă declară, că din incredințarea șefului de secțiune în ministeriul de esterne Szögyény Marich chiar dînsul a concipiat scripta către contele Paar, ambasadorul austro-ungar din Roma, în care e rugat Papa, să influențeze la alegerile din 1884 în favorul guvernului unguerescu. Politica bisericească a guvernului a combătut-o și Ugron în unu elocuent discurs. Este vorba, că mai mulți deputați sunt hotărți a părăsi guvernul.

Corespondințe.

Giurgeu în Februarie 1893.

Stimate Domnule Redactor!

Luându-mi libertate a Vă trimite acésta modestă corespondință, imi implinescu numai o ferbinte dorință și credu că și o strinsă datorință față cu prețuita noastră „Unirea“, ce binevoesce a redacta, față cu preastimatul publicu cetitoriu, care are prea puține informațiuni din marginea răsăritenă a arhidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia, și în urmă și față cu conaționali din aceste părți ale așa numitei Sécuii, cărora numai păgubitoare pôte să le fie isolațiunea de către marele corp naționalu.

Opiniunea publică din aceste părți este, că prețuita „Unirea“ aflându terenul în mare parte pregătit prin organele apărute în Blăși în anii precedenți, dela pășirea ei pre arena de luptă s'a arătat în timp mai bine de doi ani demnă de misiunea ei, luptându și espunându-se pentru cele mai sînte interese naționale. Prin acésta activitate meritoasă a făcutu să reinvie în Provincia întregă de Alba-Iulia spiritul martirului nostru Inocențiu Micu Clăiu, plântându virtuțile marelui arhieru Ioan Vancea, și prin acésta a documentat, că este vrednică de a purta stindardul cu devisa, atăt de frumoasă, dar tot-odată atăt de grea: „*Dumnezeu, țara mea și némul meu.*“

Ca sinceru adept al unu atare „Credeu“ și tendințe, vinu a Vă relata despre rezultatul nisiunțelor culturale ale elementului român din văile romantice și creerii Carpaților răsăriteni, respective despre referințele sociale, economice, culturale, bisericesci-scolastice la cele preste 18 mi de romani din protopopiatul Giurgeului, pre cari genul poporului român și scutul bisericei i-au păstrat și scutit de perire.

Pre baza esperinței la fața locului și a informațiunilor autentice potu să susțină,

că dacă cândva și undeva s'a putut afirma, că viața cutărei poporațiunii a fost și este adevărată luptă pentru esistența sa trupescă și națională, atunci acesta se adevărește la poporațiunea română din aceste părți muntoase și espuse.

Mulțămită însă Provedinței divine, care s'a îngrijit, ca acest element român, izolat în acești munți, dar care — după cum se exprimă un distins scriitor, P. Broștenu, în descrierea „Rhaeto-Romanilor” — este dotat cu un caracter comun tuturor locuitorilor muntenilor de a ține cu tenacitate la moravurile și obiceiurile vechi, moștenite de la bătrâni; mulțămită conducătorilor lui eclesiastici și mireni, cari cunoșcându-și chemarea și datorințele de atari, pre lângă toate greutățile din partea contrariilor decherați, și debilitățile conaționalilor slabi de inimă, — pricepându-și vocea și spiritul timpului, au conlucrat, la promovarea intereselor publice naționale, și continuă și în prezente această luptă, pentru ca succesele obținute să aducă fructele binefăcătoare dorite.

Resultatul acestor nisuițe a tuturor factorilor competenți despre mai mulți ani — și nici decât numai a unui său cutărui individ ambițios și condus de interese personale, cari ca preținși conducători sunt dedați toate a și-le ascrie dinșilor — este, că astăzi în comunitățile bisericesti din acest protopopiat, — excepționându filiiile și 4 parochii matre cu prea puțin credincioși miseri, în cari însă se află biserici frumoase, ér în una e sperare a se înființa, — se află biserici și școle întru toate corăspunzătoare, dintre cari multe pot face onore orî cărei națiuni, cu docenți calificați și salariați de la 200—300 fl. v. a. și câțva și mai bine, cu fonduri bisericesti și școlare de mii de floreni, precum și cu magazine frumoase de bucate spre scopuri culturale.

Pre lângă aceste succese obținute, îmbucurătoare și multă promițătoare, amintesc și mișcarea culturală începută în anii mai din urmă — dară durere timbrată din partea competentă politică ca periculoasă — în conclusele adunărilor districtuale bisericesti și scolastice.

În urma acestora preoții și învățătorii poporali — în lipsa unei reuniuni — au luat îndatorirea laudabilă de a se sprigini împrumutat întru promovarea intereselor culturale-economice. Așa d. e.

1. Voru avé a aduna datele necesari, la compunerea istoricului fiesce cărei comunități romănesci din acest ținut, și cari voru cuprinde nu numai datele curată istorice relative la numele, originea, urdirea, instituțiunile prime și dezvoltarea lor în fiesce care comună, ci și cele referitoare la numirile etnografice a locurilor, apelor, la datinele sociale și religioase ale locuitorilor, la portul și toate relațiunile interne și externe cu vecinii.

2. Cu ocaziunea sinodelor protopopesce de primăvară participându și învățătorii, s'au îndatinat a ține prelegeri de modelu cu elevii din respectiva școlă, formându această prelegere obiectu alu criticeii tuturor celor prezenți. Asemenea cu ocaziunea esamenelor II-do semestrului învățătorii vecini sunt îndatorați a lua și dinșii parte dându-și părerea asupra rezultatului.

Acastă modalitate, care își are urmările cele mai eficaci, după cum sunt informatu, și-a aflat imitatori la confrății din munții apuseni.

3. Unu frumos începutu s'a făcutu și pre terenul economic, înființându-se — și

încă nu numai pre hârtie — grădini de pomăritu la multe școle, practicându-se de unii și stupăritu raționalu, și încă cu unu astfel de succesu, încātu produsele trimise de către unu preotă la esposiția de stupăritu internațională din Budapesta ținută în Septembrie anul trecut au fost premiate după merit. Pentru generalizarea acestei culturi, care pôte servi atât pentru preoți cât și pentru docenți ca isvoru de bunăstare materială și culturală, s'a edat de către acestu specialistu, o instrucțiune practică, care în formă de apelu a fostă circulată în întregu tractulu declarându-se a îmbrățișa această cultură pre lângă preoți și docenți și alți poporeni interesați, cărora în vara viitoare li-se ține și o prelegere practică din acestu ramu.

4. Acestei mișcări și interesului față de binele publicu se pôte mulțami, că acestu tractu își are fondulu său culturalu, constătătoriu ce e dreptu, din o sumă modestă numai de 53 fl. 20 cr. v. a. și o bibliotecă tractuală din 55 opuri, dar acesta e numai unu începutu, care pôte avé rezultatele cele mai mănoase, cu atât mai virtosu că la această instituțiune și-au promis spriginulu — pre basa statutelor aprobate — nu numai preoții și docenții, ci și cantorii și mireni.

În urmă alu de bine a Vê raporta, că conducătorii acestei poporațiuni știu să se avinte și la manifestațiuni de unu interesu mai înalt. Așa în adunarea districtuală protopopescă din 12 Decembre st. n. a. tr. și-au arătat pietatea și recunoscința față cu repositulu și neuitatul său archiereu Ioan Vancea prin servirea unei s. liturgii și părăstasă, inițiându-se și o colectă de 5 fl. v. a. ca fondu întru „amintirea iubiților repositi”. Asemenea din incidentulu serbării iubileului de 50 ani a episcopiei Sumului Pontifice Leonu XIII și a peregrinajului Romănilor la Roma, s'a adus în discușiune luarea unei inițiative, pentru aflarea unei modalități, cum și cându s'ar puté reade în Blăși remășițele pămintesci a nemuritorulu Episcopu martiru Inocențiu Micu Clain.

S'a votat mulțămită foii „Unirea” și tuturor factorilor competenți pentru apărarea drepturilor bisericesti, rugându-se ca și pre viitoru să fie sentinela nefricată a noastră, ér de altă parte exprimându-și dorința a vedé apărându de mai multe ori și aflându de sositu timpul, ca din Blăși să se mai ede unu organu literariu pedagogic și economic, obligat fiindu fiesce care docente gr. cat. a-lu prenumera.

Din considerațiuni de prudență, precum și din cauza relațiunilor încordate politice preoțimea acestui tractu s'a reținutu a se dechera față de ținuta bătrânei „Gazeta” în tractarea drepturilor sinodale a bisericesti noastre gr. cat.

Vê mărturisesc dară, că atât preoțimea cât și credincioșii din aceste părți nu se sparie tare de pericolele, ce ni-le pune în vedere „Gazeta” prin regularea autonomiei catolice și mai cu samă a congruei.

Chiar pentru acesta aprețiându meritele din trecut a „Gazetei” îi vomu ierta bucurosu greșelele actuale.

Îngrijirea cea mai mare a preoțimii gr. cat. din aceste părți este, ca în locul marelui nostru Ioan Vancea biserica gr. cat. să și pôtă alege pre unu atare Capu, care să întrunescă calitățile sufletesci a martirulu Inocențiu Micu Clain și marinitatea, prudența și activitatea binecuvintată a bineme-

ritatulu Ioan. Unu atare Capu și Părinte dorește poporațiunea română gr. cat. din aceste romantice văi a Carpaților, Lui numai îi vomu concrede apărarea intereselor noastre bisericesti-naționale, urmându-lu și ascultându-lu în toate împrejurările vieții noastre.

Preabunulu și Atotputernicul Dumneșu să ajute, ca să-lu aflăm și să-lu vedem între noi.

Geminus.

Noutăți.

Rectificare. Din „darea de samă” despre rezultatulu balulu din anul trecut din nebagare de samă au fost trecute cu vederea următoarele liste de colectare:

Lista Nr. 14. Colectante: P. O. D. Ioan Moldovanu, protopopu (Cătina) 2 fl. — Ioan Germanu, par. (Sâmbotelecu) 1 fl. — Ales. Bărbulescu, par. (Sân-Mihai) 50 cr. — Bas. Calianu, par. (Lumpărdu) 50 cr. — Dem. Rusu, adm. par. (Chibulcută) 1 fl. — Const. Costinu, preotă (Ullacu) 50 cr. — Ioan Petenu, adm. par. (Cistelecu) 50 cr. — Ioan Chiciudeanu, cooper. (Tagulu mare) 50 cr. — Ioan Popu, preotă (Visuia) 40 cr. — Sim. Popu, preotă (Năoiu) 1 fl. — Teod. Bogdanu, parochu (Petea) 50 cr. — Sim. Pintea, preotă (Balda) 50 cr. — Sim. Tescariu, preotă (Tăgșoru) 50 cr. — Dăn. Turcu, preotă (Șopteriu) 50 cr. — Toma Marcu, preotă (Cămărașulu des.) 40 cr. — Aug. Laurentiu, teol. abs. 1 fl. — Ales. Lupanu, (Silvașu) 1 fl. — Const. Rusu, preotă (Sărmașu) 1 fl. — Bas. Denghelu, preotă (Pălatca) 40 cr. — Petru Rusu, preotă (Chiciudu) 1 fl.

Suma 14 fl. 70 cr.

Lista Nr. 16. Colectante: P. O. D. Ioan Moldovanu, protopopu (Mediașu) 1 fl. — Ales. Suciă, învățat. 50 cr. — Iac. Butnariu, oficialu la jud. 50 cr. — Dion. Romanu, adv. 1 fl. — Bas. Stoianu, par. (Ațeld) 1 fl. — Ios. Suciă, par. (Măgărel) 50 cr. — Ioan Neagoșu parochu (Proștea mare) 1 fl. — Dela mai mulți 1 fl. — Suma 6 fl. 50 cr.

Lista Nr. 17. Colectante: P. O. D. Vas. Hossu, protopopu (M. Oșorhei) 2 fl. — Andr. Musche, serg. de gend. 1 fl. — A. Stoica, jude de tabla reg. 1 fl. — A. Onaciă, jude de tabla reg. 1 fl. — P. Pipoșu, jude de tabla reg. 1 fl. — M. Papp de Grid, jude de tabla reg. în pens. 1 fl. — Nestor Ones, căpitanu 2 fl. 50 cr. — Bas. Russ, căpitanu 2 fl. 50 cr. — Mich. Tataru, preotă (Kebele Sz. Iván) 40 cr. — Petru Popu, preotă (Săbadu) 40 cr. — Vas. F. Saltelechi, preotă (Bardoșu) 50 cr. — Aron Mathei, preotă (Sântana) 40 cr. — Const. Cotorea, preotă (Andrăsfalva) 30 cr. — Suma 14 fl. —

Suma totală din listele aceste se cuprinde altmirtrea în suma generală din „darea de samă” publicată mai înainte. Ne rugăm frumosu de iertare pentru această erore regretabilă.

N. Popescu,
cassariu.

Adunare. Societatea „Concordia” din Blăși, își va ține Duminecă în 19 a. c. la 2 ore d. a. adunarea generală la casa opidană.

Protestele Romănilor contra politiceii bisericesti a guvernului. Alegătorii din cercurile electorale Abruđu, Roșia și Ighiă din cōce de Delulu-mare sunt convocati pre 20 a. l. c. în Abruđu, cei din cercurile Alba-Iulia, Vinutu-de-josu și Ighiă din cōce Delulu-mare pre 21 a. l. c. în Alba-Iulia, cei din cerculu Cojocnei pre 22 a. l. c. în Cojocna, cei din cercurile electorale Mediașu, Seghișora, Căhalmu și Agnita în 23 a. l. c. la Mediașu. Cei din cerculu Făgetulu și alu Murășulu au protestat în adunarea publică ținută în 17 a. l. c. la Făgetu.

Pentru procurarea de recuise, stéguri flamure, policandre, albituri, obiecte pil, icōne și cărți bisericesti recomandăm institutul de artă a lui Sute și comp. din Budapesta, cari la dorință trimitu gratis catalogul prețurilor.

PARTE SCIENTIFICĂ-LITERARĂ.

Despre jurnalistica modernă.

(Continuare.)

Păgânul Socrate a dispus, că foarte multă atâră dela aceea, că opurile, cari le dăruie în mâinile tineretului, să corespundă în totă privința recerintelor religioase și morale. Și Socrate a fost păgân, și ce ar fi dispus el, dacă ar fi privit cauza acesta la lumina credinței creștinești?

Nu întărim, cumcă toate atâră dela aceea, că ce cetesce tineretului, căci în cazul acesta amă avă să desperăm, sciind că tineretului nostru îi placă numai scrierile cele mai picante. Însă trebuie să constatăm, că cetirea deprinde o înfrință mare asupra modului de cugetare, asupra principiilor, morăvurilor, pre scurtă asupra vieții întregi a omului.

„Spune-mi, cine-ți este prietinul, și-ți voi spune, cine ești,” s'ar pute scrie și astfel: „Spune-mi, ce te îndatineză a ceti, și-ți voi spune, ce plătesci.”

Este grozav, cătă otravă stă la dispozițiunea tinerimii, care strică rōda cea dintăi a moralității. Amă avă să scriemă cărti întregi, dacă amă voi să înșirăm părțile acelea ale jurnalistică moderne, cu cari în vederea noastră se strică tineretului.

Amă vădit tineri, cari nimic nu au cetit mai cu dor, decât romanurile lui Zola, dintre cari deja multe sunt traduse și pre românește.

* * *

Nu se pōte nega, cumcă diaristica, întru câtă este instrumentul propășirii și ală cultivării, se pōte numi bună și salutară. Însă chiar pentru aceea precum diaristica pōte folosi la propagarea adevărului, întocmai pōte să servescă și la lățirea nemoralității. Dreptu aceea avem să o aprețimă așa, precum merită, adecă după cum propagă binele ori rēdū, după cum aduce viața ori lătesce epidemia aducătoare de mōrte spirituală.

Însu-și Rousseau, — la care în „Unirea” te poți provoca fără de a te espune pericolului de a fi timbrat de om preocupat, — însu-și Rousseau vădendă urmărite triste ale jurnalistică neînfrinate, a esclamat: „De ar da Dumnezeu, ca cei mai mulți dintre scriitorii nostri să nu scrie nimic și să nu fie scris nici până acum. Acum amă sta mai bine în privința disciplinei și a moralității, și ar fi mai solidă pacea și odihna societății.” Cuvinte vrednice de a se lua în considerare și de jurnaliștii nostri români. „Acum la totă pașul se ivesc acei eroi de pōnă, cari se luptă cu idei gōle, ca să submarine fundamentul credinței și să arunce în mormintă virtutea,” sunt asemenea cuvintele lui Rousseau.

Și de atunci, de când a scris el în chipul acesta, durere, stăvile nōue nu s'au întocmit, ci s'au stricat și cele vechi. Căci nu este carte urtă și nemorală, care să nu apară pre piața Parisului și apoi să nu se traducă cu de grabă și pre românește. Și pre lângă acesta mai avem și noi scriitori, cari scriu după principiile celor din Paris.

Întru adevăr ună romană urtă și o novelă nemorală sunt mai stricătose decât ună rășboiă civilă.

Și dacă stă acesta despre novele și romanuri, cu câtă mai virtuosă o putem dice acesta despre jurnalistica cea rea și distrugătoare!

Diarulă este o carte, care apare zilnic în mai multe mi de esemplare, care zilnic se furiează în sanctuariul familiilor culegēndă cu veninul sōu jertfe nenumerate. Istoria revoluțiilor din timpurile mai nōue este tot-odată și istoria învingerii diaristică celei rele și neînfrinate.

„Domnilor mei!” a dispus în anul 1830, Montalembert, „scrutați ruinele tronurilor devastate, și veți afla sub ele pohărțile jurnalilor, cari au aprins praful rescōlelor.” Alăvea presa desbrăcată de onōrea socială

și politică, presa, carea sub masca de novele lătesce nemoralitatea, este mai periculoasă decât rescōla civilă. Său cine a crescut pre socialiști, nihilisți și anarhiști? Cine altul decât jurnalistica, ce se numesce liberală?

Durere, deja și o parte a scriitorilor nostri sunt destul de liberali. Încă câțiva pași, și românul din jurnale va învăța a nu onora instituțiile dumnezeiești, a nu onora biserică și pre servitorii ei!

Înainte de înființarea jurnalistică poporul era mai religios și avea principii mai sănătose. În inima popoulă era tare credința într'ună Dumnezeu atotputernic, carele remuneră binele și pedepsește rēdū. Atunci era sfintă și auctoritatea biserică și și cea lumescă.

Astăzi credința și ascultarea scade, și durere, și între poporeni nostri avem socialiști și nihilisți, și de acesta n'avem să ne mirăm, când i-se dau lecțiuni ateiste chiar în jurnalistica noastră. Ași pute produce estrase multe de acestă soi, pōte o voi și face acesta. Acum cu durere constătează celea ce am scris mai la delū, căci vedū, că în locul iubirii frătesci se ivesce și între noi ura și dorul nimicirii deapropelă, și acesta se propagă în jurnalistică.

Ați măne și la noi înzădar te vei provoca la auctoritatea biserice, că aceea se submină pre și ce merge. Apoi se lătesce necredința, schimbămă cu nepăsare credința întocmai precum schimbămă haînele, și din aceste are parte mare jurnalistica modernă.

Și să vedă, cu câtă silință și energie se lucră pre terenul acesta.

Dacă ună diaruă dobăndesce publică cetitori, pre acela își lōgă de sine. Cetitorii începă a fi gata să jōre, că numai aceea e adevărată, ce se află în diarul lor. Însu-mi am esperiată, că este greu a se lupta contra principiilor sbete din jurnalistică, și Dōmne, câți sunt astăzi, cari nu mai cetesc altceva fără numai căte ună jurnal, din care își scotă totă hrana spirituală! Poți apoi să te lupti, ca să-i convingi pre acești, poți să te folosesi de totă elocința ta, și nu vei ajunge la nimica, și-se va răspunde: „Este așa cum dicu eu, și pace bună.” Ar trebui să dică: „Este așa, cum dice jurnalul meu.” Orbia lor spirituală câștigată din căte ună jurnal arareori o poți împrăști.

Durere că și pre la noi se lătesce orbă acesta, și trebuie să ne folosim de toate armele credinței și ale iubirii, ca această orbă să nu cuprindă pre poporul nostru, care până acumă fericirea sa a aflat-o în credința cea adevărată și în onorarea instituțiilor bisericești. Răpate odată aceste comori dela bunul nostru popor, ni-se va răpi și poporul. Elu va părăsi mai întăi credința, apoi pre mai marii săi, apoi pre preoții săi, și în urma urmelor va părăsi pre aceia, cari l'au învățat a călea sub peciōre totu ce e sfint și moral, și va acelora, cari conlucră la acesta!

(Va urmă.)

Dionisiu și Sibilele.

Scene din timpurile Cesarilor de

Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

Veselia generală încă nu încetase, când o căruță ușoră și elegantă de bronză lucrată în relief veni pre stradă la vale. O trăgeau doi cai de rasă nobilă. Căruța se opri înaintea palatului, și un bărbat tiner, bine făcut și elegant sări cu multă elasticitate dintr'înșă. Fața lui era frumoasă, de te farmeca, era ca o amestecătură delicată de lapte și sânger și te răpia prin farmeculă îndoită ală trăsăturilor lui nobile și fine și și ală spiritului genial, care se oglinda într'înșele. În jurul frunții lui curate curgea părulă lui mōle și unduloră până pre

umeri. Ochii lui erau plini de spirit genial, — acum sclipiau în strălucire transportată, acum priviau adânc și serios. În jurul gurei lui juca un suris amabil, care părea că ar fi mai potrivit unei fețe femeiesci. Obrajii îi erau încă învățați de obosela drumului făcut cu lăță. Tinerul era îmbrăcat într'ună vestimentă întunecată și simplă, precum îl purtau Atenenii. Dar cu toate că esteriorul lui întreg respira modestie, domnii cei bogat îmbrăcați, cari stau înaintea porții, se simțiau reduși la nimica, îndată ce sosi el acolo.

Elu trimise societății întregi o privire ca o rață de sōre, carea era să facă pre loțiitorul Romei să-și uite de amēțōla sa. Apoi grăbi printre omeni și intră în palat.

„Acestă-i el?” dice Pisonă privind în urma lui cu multă atențiune.

„E chiar el și nimeni altul. Așa se dice, că celă dintăi locu vacant din Areopagă va fi ală lui.”

„Este în grația împăratului?”

„A bună samă în cea mai înaltă grație. Dar spre norocul nostru elu este celă mai neegoistă om din lume. Alfelu pōte că amă păți-o. Bine, că nu va sta multu pre aci, după cum spunea.”

„Dar ce dice Biberi despre el?”

„Creți, că acela dice despre cineva ceva? Mai cu samă despre un om așa excelent?”

„Las că-mi potă eu închipui, ce gândesce despre el. Dacă ar fi el la putere, sciū că Dionisiu n'ar fi avut parte de o primire așa de strălucit.”

„Deu bine rezonă tu.”

„Dar totuși e mare lucru. Uită, spune-mi, cum pōte acestă om necoptă încă să fie așa de vădit, să jōce o atare rol?”

„Acestă ar trebui s'o vedă, ca s'o creți!” dice Luciu Pisonă. „Eu când l'am audit întăia dată vorbindu, eram surprinsu, eram frapatu de admirare. Augustu e îndrăgitu în el. Toți scriitorii dela Titu Liviu până la Luciu Variu, care ne face cu pēna lui măestră să uităm de Virgiliu și Horatiu, îl slăvesc și-l ridică până în ceruri. Nici un muritoru, mai ales de etatea lui, n'a fost așa serbatorit. Și dreptu vorbindu elu e și vrednic. Quintu Hateriu, celă mai bun oratoru după Cicero și recunoscut de bărbații învățați de o raritate, sciți ce dice despre Dionisiu?”

„Îmi ajunge,” dice unul dintre ei.

„I-se face omului chiar rēd de atâtea vorbe de laudă pentru nu sciū cine! Eu mă știu de ce potă prinde cu mâna. Nu schimbă cu nimica din lume o mănăcare gustosă, așa cum mi place mie. Nu-l așa, că amiculu meu Vēdiu Pollio aprobă principiile mele?”

Celă agrăitu era un bărbat înalt și cu ochii roșii. Fața lui exprima astuție și falsitate. Elu întări cu un semn mută cele dice de prietinul sōu.

„Adevăratu, că tu îți sature bine lampreții tăi totu cu bucături scumpe și cu felu de felu de flōcuri, ca mai tărđi ei înși-și să se facă un flōcu.”

„Ce glume prōste faci!” răni omul celă grețos. „Nu pricepi, că viața sclavilor e destul de însemnată?”

„Dar ați numai, ce vorbe a spusă acum mai pre urmă Atenenulă: Omulă

mâncă, pentru ca să trăescă, și nu trăese, ca să mănâce. Noi toți eram de părerea cea din urmă."

"Tu vei înceta de multă a mai mânca, pre cândă numele lui totu se va mai pomeni," adase Piso cam cu disprețu.

"Dar de ce a venit în Italia? Ce l'a pututu aduce aci?"

"Elu își are misiunea sa," continuă Piso. "Veți fi auđiță a bună samă, că popôrele din răsăritu așteptă din cele mai îndepărtate vremi o persoană prea puternică și misterioasă. Și venirea ei cade chiar în aceste zile."

"Piso, nu numai în răsăritu, dar chiar și pre aci se aude acêsta."

"Adevêratu. Chiar și pre aici umblă vestea despre o fință, a cărei împêrăție să se lătească preste întregu pământulu. O mulțime de oracule au vorbitu despre acêsta. Cuvintele și cântările grele de pătrunsu ale Sibileloru făcū mereu pomenire despre aceea fință. Omenimea întregă putem dice viséză despre acestu împăcătoriu alu popôreloru. Insu și Horațiū dice nu sciū unde, că totu nemulu omenescu ar trebui să se risipéscă și să se nimicéscă, dacă n'ar veni aceea fință miraculoasă, ca să ne scotă din prăpastie. Eu nu mē îndoescu cătu și de puțin. Hateriū și alți, cari sciū să cetéscă în scrierile evreesce, spunū, că au fostu bărbai iudei înainte de asta cu vécuri, cari prin minuni și alte lucruri mari au arētatū timpulū venirii lui, născerea, împêrăția lui și câte tôte. A te îndoi de vorbele acestoru ômeni este a te îndoi de omorfrea lui Iuliū Cesarū. Tôte întâmplăriloru pređise s'au implinitu. Iudei își convinși și despre aceea, că elu trebuie să iese din sinulu lorū, după cum este scrisu. Mulți dintre filosofi nostri cum și Dionisiū au răsfoiță tôte cărțile Indeiloru. Acum nu mai rămâne alta, fără numai să vedemū, că ôre-ochil generațiunil de aci îi vor vedé!"

"Dar nobile Piso, încă nu ne-ai spusū cauza, pentru care petrece Atenenulū la curtea lui Augustū," dise Vediū Pollio cu glasū rēgușitū.

"Elu a venitū, să ceră permisia împêrătatulu, pentru ca să studieze cărțile Sibileloru."

"Ce pagubă, că cărțile celea vechi s'au nimicitū în foculū celū mare," dise Pomponiū Flacū.

"Așa e; dar e constatatu, că senatulu a adunatu tôte scrierile de prin Grecia, Cumae, Egiptu și Vavilonū și le-a întregitū."

"Dar eu le socotescu tôte acestea numai de închipuiri, să nu dicū minciuni," dise scepticulū Pollio.

"Chiar Cicero sarcasticulū, care nu se îndestulia cu orī ce, s'a exprimatū în favorulū lorū," îi replică Luciū Piso.

"Fie adevêruri orī minciuni, nouē ne este totu una! Dar v'ar puté fi de ajunsū! Veniți să plecămū. Augustū va fi ajunsū de multū."

Și cu acestea porniră cu toții pre aceea și cale, pre care a mersū cu câteva minute mai înainte împêrătatulū cu însoțitorii sei.

XII.

Abia acum îi sosi rândulū lui Paulū, ca să vorbescă cu portariulū. Elu întrebă după sclavulū Claudiū. Unū scriitoriu alū Cesarulū Tiberiū porunci unū sclavū, să conducă pre străini. După ce au trecutū prin coridorulū celū mare, ce parea răzimatū

pre patru colonne de porfirū și era padimentatū cu marmoră tăiată în rombi mărunți, intrară acum într'ô sală bogată, ce strălucia de aurū și petri scumpe. Aici ardea pre vatră foculū celū sfințū. Ca din întâmplare aruncară o privire în curtea numită impluvium. Aici erau felū de felū de flori străine, cari încunjurau statue prețioșe de marmoră, ér din mijlocū arunca stropi în tôte părțile o fântână săritóre.

Acum intrară într'ô sală mare. La o masă lungă ședeau mai mulți sclavi și lucrău. Claudiū nu era între ei. Se dădu poruncă, pentru ca să vină. Paulū observă, că la fiesce care use ședea josū câte unū sclavū legatū cu o catenă. Ei aveau să deschidă și să închidă usa. Paulū și Benigna așteptau în tăcere.

De odată i-se păru, că o mână i-se așază ușorū pre umêrū. Se întorce și privește în fața frumosulū Atenenū.

"Mi-s'ar păré, că te cunoscū," dise acesta cu unū surisū prietinosū. "Samenī forțe tare cu vitezulū Paulū Lepidū Emiliū, care a câștigatū împreună cu Marcū Antoniū învingerea dela Filipi."

"A fostu tatălū meū."

"L'am vēdutu cu mamă-ta înainte de asta cu trei orī patru ani în Atena. Tu și soră-ta ați fostu rămasū în Tracia cu servitorii. Nu e așa? Dar unde petrecū acum mamă-ta și soră-ta?"

Paulū îi spuse, ce doria să șcie.

"Bine, spune-le, să Dionisiū din Atena își aduce cu dragū aminte de ele și speréză, că le va revedé. Potū să sciū, ce cercă fata asta aci?"

Paulū îi spuse pre scurtū istoria Benignei. Acum sosi Claudiū. Benigna nu îndrăsnia să grăescă, ci-i întinse cu lacrimi în ochi scrisôrea prefectulu.

Întreaceea se apropiase de ei inspectorulū sclavilorū. "Grăesce," dise aspru cătră Benigna, "dela tine are să o auđă!" "Claudie," și Benignei îi trémura vócea, "am făcutū nedreptate Cesarulu. Elu cere dela tine numai să imblândesc unū calū. Apoi îți va da libertatea și cinci đeci de mi de sestertii."

"Eu să imblândesc unū calū?" dise Claudiū cu spaimă. "Eu, carele în viața mea n'am fostu pre calū! — Ce mē pricepū eu la cai și la dresarea lorū?"

Tăcură toți. Sclaviil parcă ridea într'ascunsū.

"Chiarū de aceea," dise inspectorulū. "Domnulū têu a cumpênitū acestea tôte. Chiarū de aceea a alesū pre sama ta unū calū anumitū, pre carele să-lū dresézi tu în circū cu ocasiunea jocurilorū publice."

"În circū!" dise sermanulū sclavū ca desperatū. "Eū, celū mai negliobū, celū mai lașū? — Voi toți o sciți, că n'am curajū!"

Paulū la auđulū acestei mărturisiri nu putū să nu riđă. Atenenulū încă surise. Sclavii abia mai puteau să nu erumpă în hohotū. Numai inspectorulū, Benigna și Claudiū erau serioși.

"Chiarū de aceea," dise inspectorulū, "chiarū de aceea a hotărîtu Cesarulū, ca orī cine să potă dresa calulū în loculū têu."

"Și dacă n'asī primi libertatea sub astfelū de condiții?"

"Atunci Cesarulū te va vinde lui Vediū Pollio, care te va duce la Cumae."

"Ca să mē dea de mâncare pescilorū! — Spune-mi, care e calulū acela?"

Dionisiū privi întrebătoriu la inspectorulū. Acesta nu đicea nimica. Toți așteptau cu nerăbdare.

"Spune, care este numele calului?" întrebă Claudiū din nou.

Dar inspectorulū parcă i-au tăiatū limba. Elu asculta la sgomotulū, ce începu a se auđi afară. La sgomotulū acesta asculta acum toți cei de față.

Se auđiau tropote și nechezări selbatice și unū strigătu de spaimă orī de durere, căruia îi mai urmă unulū și încă unulū. Între acestea se auđia de pre stradă lărmuirea multoru ômenī.

Dionisiū alergă la mica feréstă, și ceilalți alergară în urma lui.

În mijloculū spațulu celū largū, care se estindea la o lature a palatulu și se vedé că se folosia ca scólă de călăritū, sta spumândū, trémurândū, ridicându-se în două picioare, bătându pământulū, unū calū roșu frumosū de o înălțime neobișnuită și de o musculatură înfricoșată. Firea selbatică și nefrînată a mișcărilorū lui spunea, că pre spatele lui încă n'a ședutū nicī unū călărețū, și că gura lui încă nu cunoscera zăbalele. În locū de șea era înfășurată o pănură în jurulū trupulu lui, éră gura îi era băgată într'ô coră de ferū.

Doi sclavi stau în depărtare de vre-o trei đeci de pași dela calū și-lū țineau cu nisce curele puternice cercându să-lū împedece întru silința de a se apropia de unū omū, care zăcea fără consciință de sine la pământū. Calulū se vede că l'a aruncatū de pre sine și i-a datū o lovitură, de l'a amețitū. Pre năsipū a cursū și sânge.

Acum calulū se ridică în picioarele dinapoī, pentru ca să se arunce cu tótă forța asupra rânitulu. În aceea și clipită traseră cei doi sclavi din rēșputeri de curele. Calulū juca vre-o câteva clipele pre două picioare. Puterea unuia dintre sclavi scădu. Atunci calulū cădu la pământū.

Privitorii vēdêndū acêsta au eruptū în strigăte de aplausū. Îndată săriră mai mulți sclavi și duseră pre celū rânitū din apropierea înfricoșatulu animalū, mai înainte de ce acesta se sculă érăși.

"Asta e calulū," dise rece inspectorulū.

"Asta?" întrebă Paulū cu mirare. "Unū animalū minunatū! — Dar de ce l-au legatū gura?"

"Elu mânâncă pre ômenī," dise inspectorulū totū cu răcélă.

"Elu mânâncă — pre cine?" întrebă Paulū cređendū, că n'a auđitū bine.

"Pre cine? Pre călărețulū seū!" rēspunse inspectorulū făcêndū din umeri.

Paulū se uită cu îngrijire și milă la Benigna, carea îngâlbénise de îngrozire.

"Dă-ne și alte deslușiri despre animalū acesta estraordinarū!" dise Paulū, ér Dionisiū întrebă:

"Dor nu este calulū acesta —"

"Este făimosulū Seianū, în clipita acêsta singurulū reprezentantū alū rasei sale," îl întrerupse inspectorulū. "Caii vostri din Taurus suntū numai nisce pisici și caii legiôneloru numai nisce țapi în asemênare cu elū. Elu se derivă de-a dreptulū dela celū dintăiū Seianū și-lū chiarū întrece."

"Dar de ce dicū ômenii: — Asta are pre Seianū! — cândū pre cineva îl urmărește nefericirea?"

(Va urmă.)

Economie.

Fagurii artificiali. Primăvara e aci, și lumea adormită a insectelor începe a se trezi. Între cele dintâi sunt albinele. Stupariul, care și-a lernat în mod rațional stupii, constatându-și neînsemnata pierdere, privește cu drag și speranță spre venitoarea vară. Mierea va curge!

Da, va curge mierea, însă numai pentru cei ce și vor manipula și preste vară stupii în mod rațional. La manipularea rațională sunt condițiune absolută *fagurii artificiali*. Aceștia sunt de lipsă din două puncte de vedere: 1. Pentru că albinele câștigă în timp și materie. Ca un stup să edifice un kilo de faguri, are lipsă de circa 1 kilo polen plus 10—14 kilo de miere. Așa dară până edifică albinele un kilo de faguri, noi perdem 10—14 kilo de miere. Acesta încă totu ar mai fi ce ar mai fi, dar albinele edifică numai un anumit cuantă de faguri cu celule de albine lucrătoare, er majoritatea preponderantă a fagurilor e totă celule de trântori. Deci 2. fagurii artificiali sunt absolute necesari spre a reduce s'au chiar eschide sporirea trântorilor. Și pentru ce acesta? — Êta pentru ce: Un trântor consumă câtă adună șapte albine. Dacă prin aplicarea fagurilor artificiali, cari toți sunt pregătiți pentru albine lucrătoare, vom eschide trântori, ne rămâne un cuantă forte însemnat de miere. Ba încă și mai mult, în locul trântorilor se vor sporii totu numai albine, și așa în locul alor 10—12,000 de trântori vom avé cu 10—12,000 de albine lucrătoare mai mult, ceea ce stuparii știu ce va să dică. Astfel procedându e delo un stup bun lea și până la 4 ferii = 50—60 kilo de miere într'o vară. Firesce fagurii artificiali se pot aplica numai în coșnițe raționale.

Pentru cei ce nu și pot pregăti înși și faguri artificiali, nu se pôte recomanda de ajuns procurarea lor delo firme de această branșă. Un kilo constă 2 fl. 50 cr. Fiindu-că precum se vede sunt cam scumpi, e m'am hotărât a da ori și căru frate preot ori docente greco-cat. pentru 3 kilo de cêră brută curată 2 kilo de faguri artificiali, sub condițiune ca respectivii să și supôrte speșele de postă tour și retour, precum și speșele de pachetare. Ca speșe de pachetare să se acudă 10 cr. în numărari sau în marce postale. Dacă trimitetoriul va trimite cêră brută într'o atare schatulă de lemn ori de tinichea — plevă, — în care să se pôta retrimite fagurii, speșe de pachetare nu se vor recere. *Cu faguri artificiali pot servi numai după mărimea cadrelor regnicolare, adică: 17x24 cm. s'au mai mic.* Pentru cei ce nu și știu aplica în cadre, voi servi cu in-

strucțiune. Fiindu-că la alipirea fagurilor în cadre e necesară o atare scândurice grosă de 11 m.m. și în mărime după cadru, celor ce o vor dori, un măestru de aci le-o va pregăti pentru 20 cr. v. a. și li-se va espeda deodată cu fagurii. Comande delo 3 kilo în sus se primesc până la ori și ce cuantă. Fiindu-că pregătirea fagurilor merge cam încet, așa reespedarea se va face în ordinea în care s'au primit comande. Deci cei ce vor să albă fagurii destul de timpuriu, să și facă comande câtă mai de timpuriu și negreșit înaintea lunii lui Mai. Pre bani nu pot servi cu faguri nimenui. Scopul meu nu e dobândă, ci doresc sincer a ajuta ori și cui. Cei ce nu au cêră și voesc să și procureze faguri pre bani, binevoescă a se adresa cătră mine în epistolă închisă trimițendu o marcă postală de 5 cr. E cu plăcere le voi face comanda după dorișă.

Roșia de munte (Verespatak) 1893 13/3
Sunt cu totă stima
Ioan Major,
parochă gr. cat.

Revista comercială a săptămanei.

Primele zile ale lunii Martie au fost răci și vîntose. De vre-o două zile erăși avem timp senin și liniștit, dară noptea e rece. Din multe părți se anunță, că pomii, mai ales nucii și perșecii au suferit de gerul din ierna acêta. Pre unele locuri s'au început deja lucrurile de câmp de primăvară.

Tîrgul de bucate din Budapesta deși deschidându-se navigațiunea pe Dunăre se transportă mai multe bucate, totuși stagnază ca și mai înainte. Prețurile încă sunt mai totu cele vechi. *Grău curat* s'a adus preste 18.000 de tone, care mai totu s'a vîndut pentru acoperirea lipselor locale și pentru mori, plătindu-se mija m. cu fl. 7.70—8.15. *Sêcară* nici nu s'a oferit multă, dară nici nu a fost cercată. S'a petrecut cam 6000 măzi m. cu fl. 6.15—6.35. *Ovêsă* în săptămâna trecută s'a vîndut aprôpe 6000 măzi m. S'a plătit mija m. cu fl. 5.65—6.00 după calitate. *Cucuruză* încă nu s'a oferit mult. S'a plătit mija m. cu fl. 4.64—4.67. *Sêmîntă de cânepă* s'a plătit m. m. cu fl. 10.00—10.35, de *ină* cu fl. 12.50—13.00, de *lîntă* cu fl. 10.50—12.00, de *mac* cu fl. 38.00—39.00, de *măzărîche* cu fl. 6.75—7.25, de *luternă* cu fl. 58.00—62.—, de *trifoi* cu fl. 75.—80.—.

Tîrgul de rîmători delo Steinbruch și în săptămâna trecută a fost destul de bun. S'a plătit pentru rîmători *unguresci* aleși grei de 320—380 kg. 55—55½ cr., *bêtrâni* grei preste 300 kg. 50—52 cr., marfă *țerănescă* 49—52 cr., *sêrbesci* 47—52 cr. la kg. curat.

Bursa de Budapesta.

Din 14 Mart. st. n. 1893.

Renta de aur ung. 4%	115.80
„ hârtie 5%	100.—
Împrumutul căilor ferate ung.	122.75
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostă ung. (1-ma emisiune).	120.50
Amortisarea detoriei căilor ferate de Ostă ung. (2-a emisiune).	101.75
Bonuri rurale ung.	96.25
„ urbariale ung.	100.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.80
Împrumut cu premiu ung.	158.—
Losuri pentru regularea Tisei	145.—
Renta de hârtie austriacă	98.75
„ argintă austriacă	98.50
„ aură austriacă	117.—
Losurile austr. din 1860.	168.—
„ Viena	177.50
Acțiunile bancai austro-ungare	988.—
„ de credită ung.	404.25
„ „ austr.	348.60
Obligațiunile cu câștig ale bancai ipot. ung.	131.50
Seriuri fonciare ale institut. de cred. și econom. «Albina».	101.—
Galbeni împărătesci	5.68
Napoleon-d'or	9.62
Mărci 100 imp. germane	59.30
Londra 10 Livres sterling	121.10

Prețul mărfurilor.

Piața din Blasiu: Grău, hectilitr. fl. 4.— până 4.50, — grău mestecat fl. 3.50 până 4.—, sêcară fl. 3.— până 3.25, — ovêsă fl. 2.25 până fl. 2.50, cucuruză fl. 2.75 până fl. —, alacă fl. 2.— până fl. —, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.—, — sêmîntă de cânepă fl. — până fl. —, fasolea fl. — până fl. —, — carnea de vită chilo 48 până — cr., carnea de vișlă — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carnea de berbec 26 până — cr., — 14 ouă cu 20 până — cr.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

Nr. 72—1893.

(17) 3—3

Edict.

După ce Iuliana Manu, r. Fejervári gr. cat. din Blasiu-opică, soția leginită alui Ioan Turcu gr. cat. din Blasiu-opică, de 22 ani și-a părăsit pre legiuitul seu bărbat și nu se știe ubicațiunea aceleia, prin acêta se citează ca în termiul de un an și o zi să se prezente înaintea subșcrișului Foru matrimonial, căci la din contră procesul divorțial urdit în contra ei se va pertracta și decide și în absența ei.

Dela Foru matrimonial gr.-cat. de I. instanță al protopopiatului Blasiului.

Blasiu în 24 Februaru 1893.

Georgiu Bărbău,

adm. protop. președ. for. matr.

Depositul de ape minerale în Blasiu.

Aducă la cunoștința P. T. publicului, că în farmacia mea țin în deposit apele minerale din patrie și străinătate înșirate mai la vale și le vînd în sticle singurate ori în lădi de câte 25 sticle.

Apă acră Agnes
Apă acră de Borszék
Apă acră de Bolin

Apă amară de Buda { a) din isvorul Hunyadi
b) „ „ Franciscă I.
c) „ „ Rákoczy

Apă acră de Előpatak
Apă ferosă de Franzensbad
Apă acră de Glessbübl
Apă de Gleichenberg din isvorul Constantin
Apă de Karlsbad din Sprudel și Mühlquelle (isvôr)

Apă de Krondorf
Apă arseno-ferosă de Levico
Apă minerală Margit (Selters ungurescu)
Apă de Marienbad
Apă acră sulfurosă de Parad
Apă acră de Répát
Apă arseno-ferosă de Roncoigno
Apă acră lithiosă Salvator
Apă acră de Selters
Apă iod-bromosă de Hall

mai departe

Sare Moor de Franzensbad, Sare și pulvere spumegătoare de Karlsbad.

Blasiu în 1 Martiu 1893.

Carol Schieszl,
farmacist.

(18) 2—5

Cu cataloge de pretiuri servescu la dorișă.